

Høringssvar fra bachelor- og masterprogram i fysioterapi ved UiT Norges arktiske universitet

UiT Norges arktiske universitet, bachelor- og masterprogram i fysioterapi takker for muligheten til å komme med høringssvar til saken om forslag til endringer i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven). Vi vil gi kommentarer knyttet til foreslått autorisasjon av osteopater og naprapater og velger å trekke fram de viktigste innvendingene vi har.

Prosess

Helse- og omsorgsdepartementet konkluderte etter utredning og anbefaling av Helsedirektoratet, med å *ikke* autorisere osteopater og naprapater i henholdsvis 2012 og 2014. Helsedirektoratet ble i 2019 igjen bedt om å vurdere autorisasjon, og før Helse- og omsorgsdepartementet hadde tatt stilling til saken fattet Stortinget i forbindelse med budsjettbehandling, vedtak om å gi blant annet osteopater og naprapater offentlig autorisasjon.

Vi mener at avgjørelsen om å gi yrkesgrupper offentlig autorisasjon er en sak for fagmyndighetene, altså Helsedirektoratet og Helse- og omsorgsdepartementet, og ikke en forhandlingssak som avgjøres i forbindelse med statsbudsjettet.

Utdanning

I høringsnotatet siteres helsepersonellovens forarbeider om utdanningskriteriene for autorisasjonsordningen. Der står det blant annet at det i spørsmålet om autorisasjon skal gis, skal vektlegges at det helsefaglige innholdet i utdanningen er tilfredsstillende, og at utdanninga er godkjent av myndighetene og i hovedsak er forskningsbasert.

Bachelor i osteopati ved Høyskolen Kristiania er en relativt liten og privat utdanning som ble akkreditert i 2012, og pr i dag finnes det ikke naprapatutdanning i Norge. Det vil derfor være vanskelig å stille krav til og føre tilsyn med sistnevnte utdanning. For begge faggrupper er det et begrenset fagmiljø i Norge, og det vil ta tid å bygge dette opp med tanke på forskning og akademisk virksomhet.

Som utdanningsinstitusjon vil vi spesielt understreke betydningen av at innholdet i utdanningene som eventuelt skal føre fram til autorisasjon av osteopater og naprapater kvalitetssikres.

Dokumentasjon av behandlingseffekt og etterspørsel

Når det gjelder det fagspesifikke forskningsgrunnlaget for naprapati og osteopati er konklusjonen fra NAFKAM i 2020 at det ikke finnes tilstrekkelig dokumentasjon for om naprapati virker eller ikke. Osteopatibehandling er utilstrekkelig dokumentert. Noe av argumentasjonen for autorisasjon er økt behov for tilbud til pasienter med muskelskjelettlidelser. Det betyr ikke at osteopater og naprapater bør få autorisasjon bare fordi de behandler pasienter i denne gruppa.

Det er viktig å vurdere 1) på hvilken måte de behandler muskelskjelettpasienter og 2) hva slags vitenskapelig grunnlag de baserer behandlingen på. Vi mener at dette må utredes nærmere før autorisasjon kan vurderes.

Vi mener at behovet for et utvidet tilbud til befolkningen som har muskel- og skjelettlidelser bør løses med å satse på sterke faggrupper som allerede har autorisasjon i helsevesenet.

Vi har gode utdanningsprogrammer for fysioterapeuter på bachelor- og masternivå i Norge i dag, inkludert spesialisering i bl.a. manuell terapi/muskelskjelett og psykomotorisk fysioterapi. Det eksisterer allerede og gjøres mye ny fysioterapiforskning som dokumenterer effekt av tiltak. Fysioterapeuter jobber med å forstå muskelskjelettlidelser i et biopsykososialt perspektiv – det at mange faktorer (både fysiske, psykiske og sosiale) kan medføre sykdom og plager. Det er lite dokumentert at manuelle, passive behandlingsteknikker alene vil løse utfordringene med muskelskjelettlidelser. Behandling og forebygging må ha et biopsykososialt perspektiv og bredere aktive tilnærminger er mer forankret i forskning.

Svar

Vårt klare svar er at spørsmålet om autorisasjon til osteopater og naprapater bør avgjøres av relevante fagmyndigheter, og ikke i forbindelse med budsjettforhandlinger. Det er mange problemstillinger som bør utredes før autorisasjon eventuelt kan vurderes. Blant disse er kvalitet på forskning og utdanning, samt dokumentasjon av behandlingseffekt.

Med hilsen

Liv J. Nikolaisen og Lars Øie

Studieprogramledere ved bachelor- og masterprogram i fysioterapi
ved UiT Norges arktiske universitet